

kerhofu — 20 kr. srebra. Oj Lubničani! to je prenegel — Fortschritt. Vi, kateri v Lubnici posterve lovite, kakor mi drugi pesek kraj naših potokov — si dajate za posterv 20 kr. plačati! — o ti nadloga ti! Toliko falejše so bile v Lučah. Luče prijetna ves z lepo farno cerkvo stoji na luki (wässriger Wiesengrund), odtod njeno ime. Daleko poznana gostoljubnost lučkega g. farneštra je storila, da smo na Lubno celó pozabili.

V Lučah sem prenočil. Moji tovarši pa so šli na planino h kmetu Planinšek, in sadaj naj sledi, kaj so mi oni od svoje gorske poti povedali.

Kdor hoče na Ojstrico, mora v Lučah si vzeti voditelja. Lovca Krašovec je izveden in zvest voditelj.

Pri Planinšku lahko se prenočuje. Ta prostodušni planinski kmet dobro oskerbi svoje goste, in ima dve snažni postelji za gorske potnike.

Drugi dan zgodaj se gré daleč naprej na goro Desko, s ktere se pride k jasnemu jezerčku, najmanje sto stopinj dolgemu in 50 stopinj širokemu.

Res čudna reč na tako visoki planini najti jezerce! Od ondod se gré na Koroško — prijetno goro in iz te se gré na veličansko Ojstrico. Ojstrica je 8000 šoljev visoka ojstra gora, ktera ima samo na narvišjem hribu do naj večega 6 sežnjev planjave. Vidi se z verhunca bela Ljubljana, veličanski Veliki zvon (Veliki Glockner), vendar ne plača izgled iz te gore težavnega truda in mnogih nevarštin. Najni prijatelj farm. Orožen je ravno o pol dne stal na najvišjem verhuncu. Imenitno je cvetličje (flora) teh planin. Prinesel je prijatelj O. seboj lepo dišeče mahe (Moose) in cvetlice, za ktere vse je voditelj Krašovec vedel slovenske izraze. Še le zvečer ob šestih so prišli naši potniki v Solčavo.

Jaz sem drugi dan šel peš skoz nevarno „Iglo“ v Solčavo.

Pet stopinj od „Igle“ sem srečal dva gradčka profesorja: dr. Weinholda in Ilwofa. Weinholda poznaš iz njegovih bukev: „Nordisches Frauenleben“ in družih starinoslovskih člankov v raznih časopisih. Je to mlad človek prav prijaznega obličja, rojen Nemec iz Šlezkega. Ilwof je Gradčan, in kakor ti je znano — moj nasprotnik „in rebus literariis“ — vendar sva se prijazno pozdravila po starem načelu: „Amici personae, etiamsi inimici causae.“ Žal mi je bilo, da nismo mogli dalje vkupej ostati.

Kakošna je „Igle“ in pot skoz njo — najprej skozi dve visoko moleči pečini nad globokim brezdnom, v katerem Savina teče, — si že bral v Seidelnovih in Weidmanovih potopisnih knjigah. Ad vocem Weidmann. Ta znani „tourist“, pensioniran „Hofchauspieler“ je prebivavcem tukajšnjim hudo krivico storil, pisavši o njih, da so to: „räuberisches Volk.“ Nisem ti našel prijazniših in krotkejših ljudi, kakor so prebivavci teh planin.

Že od zdaleč vsakega nagovorijo, in mu povedajo, kje naj gré, ali odkod da je, in ne samo na čednem obličju, temoč tudi po mehkem jeziku lahko spoznaš krotko dušo njihovo.

V Solčavi je farna cerkev, in za farneštra služijo tukaj za svoje gostoljubnosti voljo daleč po svetu znani gosp. Jane, rojen Studenčan iz Dolenskega.

Ne najdem besed, s katerimi bi popisal njihovo ljubeznjivost, vsaki list spomenara pohvaljuje z vso pravico njihovo prijazno obnašanje v latinskem, greškem, nemškem, angležkem, francozkem, talijanskem in slovenskem jeziku.

Spomenar za obiskovavce je osnoval nekdanji celjski gimnaz. prefekt H. Dorfmann in ga odperl z gerškimi in nemškimi distikami. Našel sem tudi slovenske verstice in sicer prvi, kateri je v ta spomenar slovenske verstice napisal, so naš preslavni rojak Anton Martin Slomšek, kateri so, ko špiritual celovškega semenišča prvokrat obiskali to tesno divjo-romantiško dolino.

Naj še Ti povem nekoliko imen gor solčavskih. Narimenitniše so: Škarje, Deska, Ojstrica, Ded, Baba,

Rimka ali Rinka, Divica, Aušava. Po Aušavi se je nekoliko dni prej medved skital in oves poceptal. Jaz nisem ga vidil, kakor tudi ne belk (belka Schneehuhn), ktere v teh planinah se nahajajo.

Ne daleč od Luč sem vidil precej globoko špiljo (Grotte) ali „parno“ kakor ljudi tukaj takšno votlino imenujejo. V logarovem dolu izvira Savina tako močna, da ne daleč proč že žene mliu. V tem dolu je tudi kisla voda ali solatina, zato nemško ime „Sulzbach“. Po slovenskem bi mogli pisati Solča ali Solčava, ker kisli vodi pravimo Solatina. Ljudstvo imenuje po nemškem kraji ta kraj: Žouca, Žoucuh, Žoucuhške planine.

Od težavnega pota truden nemorem Ti več kaj pisati. Bodi s tim zadovoljen. Drugikrat več. Z Bogom.

Vés Tvoj

Vitomar.

Ozir po Krajskem.

Jeršičeva prepada na Gojzdu.

Naj učenim natoroznancom in radovednim, o šolskih praznikih potujočim dijakom, kateri želé svojo domovino o njenih posebnostih bolje poznati, naznanim važno in redko natorno prikazen, ki jo na Gojzdu nad Kamnikom, čert ure od podfarne cerkve, utegnejo viditi in opazovati.

Je namreč okroglo brezdu, po svojem posestniku sploh „Jeršičeva prepada“ imenovano, ki ima blizo 2 čevlja v premerniku (Durchmesser). Kamen, notri zagnani, se sliši 12—15 sekund z ene skale na drugo padati in naposled v vodo šterbonkniti; letos sem ga pa, menda zavoljo suše, samo dvakrat v vodo pasti čul.

Privezali so enkrat k neki 90 sežnjev dolgi vervi svinčeno kroglo in vso notri spustili. Ko jo ven potegnejo, vidijo, da je je 30 sežnjev mokre, 60 pa suhe; toda krogla še ni bila na dnu.

Govori se, da je enkrat par uklenjenih volov notri padlo, in čez leto in dan so eno uro pod Gojzdom, v Tesnicah, na cesti, ki v Tuhinjsko dolino pelje, dobili pri ondotnem majhnem iztoku parklje enega vola; toraj terdijo tukajšni prebivavci, da bi utegnil v Tesnicah iztok te prepadi biti, kar pa je, po okolici soditi, malo verjetno.

Bil je enkrat neki knap iz Idrije na Gojzdu in spustili so ga po vervi v prepada. Sabo je vzel luč in zvonček. Ko nekaj čez 30 sežnjev globoko pride, mu luč ugasne; on pozvončká in berž ga potegnejo gori. Vidil je skalo na skali in strašne, za lučaj dolge in široke stranske prostore in černe podobe, ktere so se kakor une bele v Postojnski jami pod zemljo nakapale. Veliko prostora je še, ki ga letá knap ogledal ni. Kaj je še le nižje od 30 sežnjev? Kjer pa se knap bil ni, ni znano; sporočila pa imamo le od tega.

Naj bi pač blagi rodoljubi take in enake znamenitosti naše domovine opazovali in jih po „Novicah“ naznanaovali, da bi radovedni dijaki, ki o šolskih praznikih želé se po domovini kaj ogledati, imeli veliko lepega in znamenitega že ustreno ali pismeno povedati po „Novicah“ ali v od več strani željno pričakovanem lepoznanškem (beletrističnem) listu!

Bl. Sušnik,

učenec ljublj. nadgimnazije.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Reke. Tudi tukaj smo, hvala Bogu, srečno dokončali šolsko leto. — Sklep letošnjega šolskega leta je bil res zlo slovesen. Po dokončani službi božji v akademski cerkvi sv. Vida smo šli učenci in učeniki v veliko praznično ozalšano sobo mestne šole za godbo in petje. Pavke in trombe so naznanile prihod verhovnega župana prečast. gosp. grofa Hohenwarth-a. Ko sta se grof in mestni gosp. prošt Cimiotti vsedla, je stopil neki učenec sedmošolec na uzvišeno mesto in je prav gladko latinsko govoril. Mično je

tekeli tudi nemški govor iz ust petošolca. Občno hvala zasluži pa gospod Jože Geržetič, ki nam je v hervatskem materinskem jeziku posebno dobro, krepko in ginljivo imenitne dela naših prednikov in posebno dobrovolniške pesnike preštel. Milo se je prijel serca vsakega poslušavca hvale vredni govor. — Serčno nas je veselilo slišati od slovenskih govorov v Celji in v Novem mestu, ktere so imeli za domovino vneti učenci. Pa zvedi, častiti bravec, da tudi mi nismo v tem obziru zadnji. — Po dokončanih govorih v treh jezikih so razdelili gosp. grof darila marljivim učencem. Slovesnost so dokončali gosp. Mihič, katehet nižje gimnazije; zahvalili so se namreč v laškem jeziku milostljivemu Cesarju, da tako modro skerbijo za povzdigo šol in omiko naroda. Trikratni „živio-klici“ in cesarska pesem so sklenili slovesnost. Bilc.

Iz Zgonika na Krasu 30. avg. M. M. Velika suša tudi nas že več časa hudo tare. Grozdje je ostalo drobno, jagode so ko grah, otave ni še nič, suhi travniki nam terde rebra kažejo. Včeraj smo, Bogu hvala, dobili enmalo dežja, pa le toliko, da se je zrak nekoliko ohladil in tudi zemlja poverhi. Zadnja fruga nam slabo kaže; ajde je le polovica ocvelo; od repe ni še znamenja zapaziti; zelja je polovica ostalo in še to červi spodjedajo; sirka in fižola ne bomo še semena dobili, ker je velika suša vsega posušila; — da ob kratkem rečem, nič družega se tukaj ne sliši kakor zdihovanje: kako bomo živeli to leto!

Iz Ljubljane. 4. septembra. — Nj. c. k. Veličanstvo, Cesar, so blagovolili gosp. Francu Metelko-tu, profesorju slovenščine v Ljubljani o prestopu v zasluženi pokoj zlati križec s krono podeliti.

Novičar iz raznih krajev.

Dunajski časnik „Wien. Zeit.“ naznanja, da na predlog ministerstva za bogocastje in nauk so presv. Cesar za popravljanje dunajske velike cerkve sv. Štefana skozi 5 let, vsako leto 50.000 gold., dovolili, kateri se imajo iz državnega dnarja plačevati; zraven pa so tudi dovolili, da se sme družba osnovati po deželah našega cesarstva, ktera bo nabirala dobrovoljne doneske za gori omenjeni namen. — Železnice res krajšajo svet. Že beremo v dunajskih časnikih oznanila, da ribe, ki so včeraj še plavale v morji, so danes iz Tersta že na Dunaji na prodaj. — Govori se, da je avstrijska vlada bratom Rothschild-om dovolila, železnico iz Benetk naravnost v Terst napraviti. — Na Dunaji se, kakor časnik B. B. Z. piše, snuje družba, ktera misli s šoto (Torf) na debelo kupčevati. Posestniki šotnih zemljiš bojo zamogli kot deležniki ti družbi pristopiti in svojo šoto prodajati; pravijo, da bojo v ta namen velike zaloge šote in premoga na Dunaji napravili. — Že tolikrat oklicani pa zopet preklicani shod cesarja rusovskega in pa cesarja francozkega bo vendarle, kakor se sedaj za gotovo pripoveduje, 18. dan t. m. v Darmstadt-u. — Zakaj se je punt v Indii začel zoper Angleže, se vidi iz sledečega razglasa, ki so ga puntarji iz Delhi-a razposlali vsem Hindom in Muhamedancem. Razglas se glasi takole: „Znano je, da že več časa imajo Angleži hudobni namen, najpoprej véro cele hindostanske armade zatreti in ljudstvo po sili v kristjane spreobrniti. Zato smo se, samo zavolj svoje vére, z ljudstvom zedinili pokenčati od konca do kraja vse neverne (kristjane) in Delhiane zopet posaditi na stol vladarstva. Sto in sto kanon in mnogo bogastva je že našega. Zatega voljo se spodobi, da vsi, ki nočejo biti kristjani, si roke podajo in se zavežejo, podaviti vse, kar ni naše prave vére“. — Omenili smo zadnjič, da se je knez Gregor Ghika na svojem gradu, ki ga je še le kupil, vstrelil; dostavljamo danes le to, da knez Gregor Ghika je bil poprej „hospodar Moldavski“, in da ni še prav

znano, zakaj se je vstrelil. — Iz Rima se piše, da po ukaz Njih Vel. cesarja avstrijskega od tistega dne, ko bojo sv. Oče papež Bolonjo zapustili, je papeževa vlada odvezana od plačila, ki ga mora avstrijski vladi zato odrajtevat, da avstrijska armada poseda in varuje papeževe kraje: Bolonjo in Jankin. — Iz Jeruzalema se slišijo žalostne reči. Prebivavci turške in neturške vére so ločeni v dve sovražne stranki, huje kot pes in mačka, ktere ste vsaki hip pripravljene, si v lase skočiti; za vsako malo stvarco se stepejo, in čeravno hodijo patrola zmiraj semtertje, se vedno sliši, da so zdaj tu zdaj tam enega ranili ali ubili; še ženske proti ženskam so kakor hudi petelini. — Cesar Napoleon je 26. dan p. m. obiskal v Parizu delavšnico gosp. Grevet-a, kateri je našel mašino, ktere namen je, z električno močjo namesto sopara goniti vozove na železnici, barke na morji itd. Cesarju je zelo mar za to najdbo, ktera, če se poterdi, bo prihranila veliko stroškov, ker ne bo potrebovala kurjave, pa tudi manj prostora bo za to mašino treba kakor sedaj za mašine, v kterih se kuri. — V Erlavi na Ogerskem je bila 24. dan t. m. prečudna poroka: ženin je bil 25 let star, čedne postave, dobrih staršev, nevesta pa — 75 let stara vdova, ki je 50 let s svojim prvim možem živela in ima le okoli 4000 gold. premoženja. Silna množica ljudi je privrela že ob 6. uri zjutraj v škofijsko cerkev, da je slišala, kako je 25 let stari mladeneč svoji 75 let stari ženki zvestobo do smerti prisegal.

Vinski brat.

Povsod me poznajo,
Da vinski sem brat,
Me birtje štimajo,
Ker pijem ga rad.
Za mizo pri kaplji
Norčujem s prijatli,
Se rad veselim
In žejo gasim.

Naj svet se podavi,
Bojuje, mori,
Čez prag me ne spravi,
Ak' streha gorí.
Kdor rad se bojuje,
Se tud' obezuje,
Kdor z mečem vihrá,
Z življenjem igra.

Tri vedno še vžugam,
Ak' pride na to,
Jim péra porukam.
Jih zmanem s petó.
Kdor mene ongavlja,
Veliko zabavlja,
Če v pest ga dobím,
Mu rebra zdrobím.

Napolnjeni flaši
Se smejem glasno,
Le to me prestraši,
Ko vidi se dnó.
Serce mi upada,
Globoko me zbada,
Ker žeja me spet
Še bolj ko popred.

Kaj hočem početi?
Če žejen grem spat,
Utegnem umreti —
Življenja sem tat!
Na mizo še vina!
Da vtoni speklina,
Ki dušo mori,
Da se pogasi.

Prijatli! le pite,
Ponudite se!
Vi nič ne skerbite,
Jez plačam za vse!
Nikar ne hodite,
Le še ostanite:
Kdor žejo terpi,
Kar hoče, popí!

Je prazna mošnjica,
Saj upanje 'mam,
Naj boljšega pivca
Birt dene na tram.
On lahko zapiše,
Al težko se zbríše,
Ker ena je pet,
In štiri devet!

Glej! komaj se vležem,
Že Karlove gori,
Si čelo prevežem,
Kri grozno norí.
Sta žnabla ko skorje,
Poserkal bi morje;
Če v verču bi b'lo,
Do kaplje bi šlo.

Ko zjutraj ustanem,
Potehtam mošnjo,
Si sam ne verjamem,
Jo gledam plašno.
Se tresem ko veja,
Ko ribo me žeja,
Zalijem z vodó
Si gerlo pustó.

Jez moram plačati,
Kar vém in ne vém,
Če kaj pričakvati
Na brado še smem.
Kako se vračuje,
Popito plačuje,
Vé, kdor je dolžan —
Nakredan na tram!

Vojteh Kurnik.